

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті розглянуто проблемні питання в сфері грошового забезпечення військовослужбовців Державної прикордонної служби України. Досліджено правове урегулювання грошового забезпечення персоналу відомства, висвітлено проблемні питання та на основі проведеного аналізу запропоновано шляхи удосконалення правового регулювання грошового забезпечення Державної прикордонної служби України.

Відповідно до статті 17 Конституції України, держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей [1, ст. 17]. Тому не втрачає актуальності поглиблення дослідження питань правового регулювання грошового забезпечення Державної прикордонної служби України (далі – ДПС України).

Серед низки першочергових завдань стосовно формування незалежної держави особливе місце посідає створення її оборонної системи. Нестабільна внутрішньополітична і економічна обстановка в країні негативно знаходять своє відображення на повсякденному життєвому рівні військовослужбовців, престижі військової служби, а також загострює соціально-побутові проблеми особового складу. Військовослужбовець беззахисний перед інфляцією та ростом цін, оскільки знаходячись на державній службі він позбавлений можливості самостійно покращувати свій фінансовий та матеріальний стан, що значною мірою відображається на його моральному стані.

Ключові слова: грошове забезпечення, правове урегулювання, інфляція

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Правове урегулювання грошового забезпечення військовослужбовців Державної прикордонної служби є запорукою належного соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей.

Серед низки першочергових завдань стосовно формування незалежної держави особливе місце посідає створення її оборонної системи. Нестабільна внутрішньополітична і економічна обстановка в країні негативно знаходять своє відображення на повсякденному життєвому рівні військовослужбовців, престижі військової служби, а також загострює соціально-побутові проблеми особового складу. Військовослужбовець беззахисний перед інфляцією та ростом цін, оскільки знаходячись на державній службі він позбавлений можливості самостійно покращувати свій фінансовий та матеріальний стан, що

значною мірою відображається на його моральному стані.

Метою статті є проведення аналізу правового регулювання грошового забезпечення Державної прикордонної служби України.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Грошове забезпечення військовослужбовців являє собою основне джерело життєзабезпечення військовослужбовця та членів його родини, відновлення його моральних та фізичних втрат, здійснених при виконанні завдань військової служби. Тому питання вдосконалення грошового забезпечення мають не тільки економічне, а й політичне і соціальне значення та обумовлені відповідною роллю ДПС України у підтримці стабільності в суспільстві, збереженні незалежності і територіальної цілісності України.

Варто зазначити, що грошове забезпечення займає важливе місце в системі соціального захисту військовослужбовців, оскільки дозволяє задовольнити їх матеріальні потреби. Крім того, грошове забезпечення військовослужбовців містить у собі значний мотиваційний фактор, який спонукає громадян до проходження військової служби, укладання нових контрактів, а, отже, визначає престижність військової професії в державі.

На сучасному етапі розвитку ДПС України та з огляду на економічно-політичну кризу в країні грошове забезпечення стає, не тільки головним, а й чи не єдиним матеріальним стимулом до проходження військової служби.

Так, відповідно до статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відповідає умовам військової служби, стимулює закріплення кваліфікованих військових кадрів [2, ст. 9].

На сьогодні виплата грошового забезпечення здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 р. № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», якою затверджено:

тарифну сітку розрядів і коефіцієнтів посадових окладів військовослужбовців з числа осіб рядового, сержантського і старшинського складу, офіцерського складу (крім військовослужбовців строкової військової служби), осіб рядового і начальницького складу;

схему тарифних розрядів за основними типовими посадами осіб офіцерського складу Збройних Сил, Національної гвардії, Державної прикордонної служби та Державної спеціальної служби транспорту;

тарифну сітку розрядів і коефіцієнтів посадових окладів військовослужбовців строкової військової служби;

схему тарифних коефіцієнтів за військовим (спеціальним) званням військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби), осіб рядового і начальницького складу;

додаткові види грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу в розмірах;

розміри надбавки за вислугу років військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового і начальницького складу [4].

Що ж стосується порядку виплати грошового забезпечення, то воно здійснюється відповідно до Наказу Міністерства внутрішніх справ України від 25.06.2018 р. № 558 «Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Державної прикордонної служби» [6]. Також основними складовими грошового забезпечення є оклад за військовим званням та посадовий оклад. Від цих двох складових нараховуються всі інші додаткові види грошового забезпечення, на які мають право військовослужбовці.

Актуальним вбачається і той факт, що згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.1995 р. № 648 «Про умови оплати праці осіб, які працюють в гірських районах», посадові оклади підвищуються за основною або тимчасово виконуваною посадою військовослужбовцям (у т.ч. строкової служби), які проходять службу у військових частинах і підрозділах постійно

дислокованих у населених пунктах, яким надано статус гірських – на 25 %, а також тим, хто проходять службу на о. Зміїний – на 50 % [5]. У зазначеній постанові також затверджено перелік населених пунктів, яким надано статус гірських.

У аспекті питання, що розглядається важливо зазначити, що для стимулювання особового складу до підвищення рівня особистої дисципліни, покращення виконання службових обов'язків запроваджено виплату премій військовослужбовцям. Так, з 1 січня 2019 року розміри премії були збільшені, зокрема премія нараховується від посадового окладу та її конкретний розмір залежить від розміру посадового окладу військовослужбовця.

На сьогодні розміри виплати премії варіюються в таких межах: для військовослужбовців, які проходять військову службу на посадах офіцерського складу від 25 % до 250 %, для інших військовослужбовців контрактної служби від 100 % до 280 %.

Окрім цього, середня частка основних видів в грошовому забезпеченні складає приблизно 40 %, щомісячних додаткових виплат – 60 %. Значна залежність розміру грошового забезпечення від щомісячних додаткових виплат вказує, що роль грошового забезпечення, як основного стимулюючого фактору до проходження військової служби, цілком залежить від додаткових виплат.

В сучасних умовах у ДПС України існують проблемні питання в сфері правового регулювання грошового забезпечення, які потребують першочергово вирішення. На думку автора, пункт 4 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 р. № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» необхідно викласти в наступній редакції: «Установити, що розміри посадових окладів, окладів за військовими (спеціальними) званнями військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу визначаються шляхом множення розміру мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня календарного року на відповідний тарифний коефіцієнт згідно з додатками 1, 12, 13 і 14».

Також одним із проблемних питань для подальшого вирішення є недостатня значущість основних видів грошового забезпечення. Крім цього, необхідно врегулювати питання щодо невиконання певними щомісячними додатковими видами грошового забезпечення своїх безпосередніх функцій, в першу чергу це такі виплати як: надбавка з класну кваліфікацію та надбавка за вислугу років.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, неналежне правове регулювання грошового забезпечення спричинило невідповідність обсягу обов'язків, рівня відповідальності військовослужбовця розмірам його грошового забезпечення, що створює моральну та соціально-економічну напруженість, яка зменшує мотивацію військовослужбовця до ефективного виконання службових завдань та стимулює до зміни роду трудової діяльності для покращення умов життя для себе та своєї сім'ї. В кінцевому результаті, це негативно впливає на процес бойової підготовки, стан бойової готовності та боєздатності військ (сил) України.

Рецензент – доктор наук з державного управління, професор Радченко О. В.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Офіційне видання Верховної Ради України*. Київ : Парламентське видавництво. 1996. Ст. 8.
2. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року № 2011-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України* 1992. № 15.
3. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» від 3 липня 1991 року № 1282-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України* 1991. № 42.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 року № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб». *Офіційний вісник України*. 2017. № 77.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 року № 648 «Про умови оплати праці осіб, які працюють в гірських районах».
6. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25.06.2018 року № 558 «Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Державної прикордонної служби». *Офіційний вісник України*. 2018. № 61.

References

1. Konstytutsiya Ukrainy vid 28 chervnya 1996 r. [Constitution of Ukraine adopted on June 28, 1996]. Ofitsiynе vydannya Verkhovnoyi Rady Ukrainy. Kyiv : Parlamentske vydavnytstvo. 1996. St. 8. [in Ukrainian]
2. Zakon Ukrainy «Pro sotsialnyy i pravovyy zakhyst viyskovosluzhbovtziv ta chleniv yikh simey» vid 20 hrudnya 1991 roku № 2011-XII [Law of Ukraine On Social and Legal Protection of Servicemen and Members of their Families adopted on January 20, 1991 № 2011-XII]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy 1992. № 15. [in Ukrainian]
3. Zakon Ukrainy «Pro indeksatsiyu hroshovykh dokhodiv naseleण्या» vid 3 lypnya 1991 roku № 1282-XII [Law of Ukraine On Indexation of Monetary Income adopted on July 3, 1991 № 1282-XII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy 1991. № 42 [in Ukrainian]
4. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 serpnya 2017 roku № 704 «Pro hroshove zabezpechennya viys'kovosluzhbovtziv, osib ryadovoho i nachal'nyts'koho skladu ta deyakykh inshykh osib». [Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine of August 30, 2017 # 704 On the Monetary Provision of Servicemen, Noncommission Officers and Commanding stuff, and some other Personnel]. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2017. № 77. [in Ukrainian]
5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 serpnya 1995 roku № 648 «Pro umovy oplaty pratsi osib, yaki pratsyuyut' v hirskykh rayonakh» [Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine of August 11, 1995. 648 On conditions of remuneration of persons working in mountain areas]. [in Ukrainian]
6. Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 25.06.2018 roku № 558 «Pro zatverdzhennya Instruktsiyi pro poryadok vyplaty hroshovoho zabezpechennya viys'kovosluzhbovtziv Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby» [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of June 25, 20 № 558 To approve the Instructions for the Procedure on the Payment for the Servicemen of the State Border Guard Service]. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2018. № 61. [in Ukrainian]

Volodymyr Matvieiev. Some Issues of Legal Regulation of Monetary Provision of the State Border Service of Ukraine

The article deals with problems in the field of financial support of the servicemen of the State Border Guard Service of Ukraine. The legal regulation of the financial support of the personnel of the department has been investigated, the problem issues have been highlighted and on the basis of the analysis the ways of improvement of the legal regulation of the money supply of the State Border Guard Service of Ukraine have been propounded.

According to Article 17 of the Constitution of Ukraine, the state provides social protection for the Ukrainian citizens who are in service in the Armed Forces of Ukraine and other military formations, as well as members of their families [1, art. 17]. Therefore, scrutinizing legal regulation issues concerning monetary support of the State Border Guard Service of Ukraine remains relevant.

Among the number of priority tasks regarding the formation of the independent state, the creation of its defense system is of particular importance. The unstable internal political and economic situation in the country affects the daily life of the military, the prestige of their service, and also exacerbates the social and domestic problems of personnel. A serviceman is helpless before inflation and rising prices, as being a state official they have no opportunity to improve their financial and material status, which is largely reflected on their moral state.

Key words: monetary provision / support, legal regulation